

EVROPSKI PROSTOR VISOKOG OBRAZOVANJA

(Bolonjska deklaracija)

Zajednička deklaracija evropskih ministara obrazovanja potpisana u Bologni 19.06.1999.

Proces evrointegracije postao je, zahvaljujući iznimnim dostignućima u posljednjih nekoliko godina, sve stvarnija i relevantnija činjenica za Uniju i njezine građane. Očekivano povećanje Unije kao i produbljivanje odnosa s ostalim evropskim zemljama, daju joj još šire dimenzije. U međuvremenu, svjedoci smo povećane svijesti velikog dijela političke i akademske javnosti, te javnog mnijenja o potrebi stvaranja savršenije i utjecajnije Evrope, posebno u izgradnji i jačanju njenih intelektualnih, kulturnih, društvenih, naučnih i tehnoloških dimenzija.

Evropa znanja danas je prepoznata kao nezamjenjiv faktor društvenog i ljudskog razvoja i kao važan faktor učvršćenja i obogaćenja pripadnosti Evropi, sposobna da svoje građane pripremi za izazove novog tisućljeća i osvještava ih o zajedničkim vrijednostima i pripadnosti istom društvenom i kulturnom prostoru.

Obrazovanje i saradnja u obrazovanju prepoznati su kao iznimno važni za razvijanje i jačanje stabilnih, miroljubivih i demokratskih društava, posebno imajući u vidu stanje na jugoistoku Evrope.

Sorbonska deklaracija od 25. maja 1998. godine, utemeljena na takvim promišljanjima, istaknula je glavnu ulogu univerziteta u razvijanju evropskih kulturnih dimenzija. Naglasila je da je kreiranje evropskog prostora visokog obrazovanja od ključne važnosti za unapređenje mobilnosti građana i njihovo zapošljavanje, te za sveukupni razvoj Kontinenta.

Nekoliko je evropskih zemalja prihvatilo poziv da se obavežu postići ciljeve zacrtane Deklaracijom, bilo potpisivanjem Deklaracije, bilo načelnim slaganjem s njezinim sadržajem. Nekoliko u međuvremenu pokrenutih reformi visokog školstva u Evropi dokazuju spremnost mnogih vlada da djeluju u tom smislu.

Evropske visokoškolske institucije prihvatile su izazov i preuzele glavnu ulogu u stvaranju Evropskog prostora visokog obrazovanja u duhu temeljnih načela zacrtanih u povelji Magna Charta Universitatum potpisanoj u Bologni 1988. godine. To je izuzetno važno jer upravo neovisnost i autonomnost univerziteta osiguravaju sistemu visokog obrazovanja i istraživanja stalno prilagođavanje promjenljivim potrebama, zahtjevima društva i napretku naučnih spoznaja.

Ovo je djelovanje zacrtano u pravom smjeru i sa smislenim ciljem. Međutim, bolja usklađenost i usporedivost visokoškolskih sistema zahtijeva neprekidno djelovanje kako

bi se cilj u potpunosti postigao. Trebamo ga pomoći konkretnim mjerama kako bi se postigli vidljivi koraci naprijed. Sastanak održan 18. juna na kojemu su sudjelovali mjerodavni stručnjaci i naučnici iz svih naših zemalja daje vrlo jasne prijedloge za inicijative koje treba pokrenuti.

Posebnu pažnju trebamo posvetiti povećanju međunarodne konkurentnosti evropskog sistema visokog obrazovanja. Vitalnost i djelotvornost svake civilizacije može se mjeriti privlačnošću njezine kulture drugim zemljama. Trebamo osigurati da evropski sistem visokog obrazovanja postane privlačan širom svijeta, u skladu sa našom posebnom kulturnom i naučnom tradicijom.

Potvrđujući opća načela zacrtana Sorbonskom deklaracijom, uskladit ćemo svoju politiku tako da u kratkom vremenu, a svakako tokom prvog desetljeća trećeg milenijuma, postignemo slijedeće ciljeve za koje smatramo da su od primarne važnosti za uspostavu evropskog prostora visokog obrazovanja i njegovu promociju u svijetu:

- Prihvatanje sistema lako prepoznatljivih i usporedivih stepeni, i uvođenje suplementa (dodatka) diplomi (Diploma Supplement), kako bi se unapređivalo zapošljavanje evropskih građana i međunarodna konkurentnost evropskog sistema visokog obrazovanja.
- Prihvatanje sistema temeljenog na dvama glavnim ciklusima, dodiplomskom i postdiplomskom. Pristup drugom ciklusu zahtijeva uspješno završen prvi ciklus studija koji mora trajati najmanje tri godine. Stepem postignut nakon tri godine smatra se potrebnim stepenom kvalifikacije na evropskom tržištu rada. Drugi ciklus vodit će ka magisteriju i/ili doktoratu, kao što je to slučaj u mnogim evropskim zemljama.
- Uvođenje bodovnog sistema, kao što je ECTS, kao prikladnog sredstva u unapređenju najšire razmjene studenata. Bodovi se mogu postizati i izvan visokoškolskog obrazovanja, uključujući i cjeloživotno učenje, pod uslovom da ih prizna univerzitet koji prihvata studenta.
- Unapređenje mobilnosti prevladavanjem zapreka slobodnom kretanju, posebno:
 - studentima: dati priliku za učenje, omogućiti im pristup studiju i relevantnim službama;
 - nastavnicima, istraživačima i administrativnom osoblju: priznati i valorizirati vrijeme koje su proveli u Evropi istražujući, predajući ili učeći, bez prejudiciranja njihovih statutarних prava.
- Unapređenje evropske saradnje u osiguravanju kvalitete u cilju razvijanja usporedivih kriterija i metodologija.
- Unapređenje potrebe evropske dimenzije u visokom školstvu, posebno u razvoju nastavnih programa, međuinstitucionalnoj saradnji, šemama mobilnosti i integriranih programa studija, obuke i istraživanja.

Preuzimamo na sebe postizanje tih ciljeva – u okviru naših institucionalnih ovlasti i u potpunosti poštujući različitost kultura, jezika, nacionalnih sistema obrazovanja i

autonomiju Univerziteta – kako bismo izgradili Evropski prostor visokog obrazovanja. U tom cilju nastavit ćemo saradnju među vladama, zajedno sa evropskim nevladinim organizacijama koje djeluju u visokom obrazovanju. Od univerziteta očekujemo da ponovo brzo i pozitivno djeluju i aktivno doprinesu uspjehu našeg poduhvata.

Uvjereni da stvaranje Evropskog prostora visokog obrazovanja zahtijeva stalnu potporu, nadzor i prilagodbe novim potrebama, odlučili smo ponovo se sastati za dvije godine kako bismo procijenili postignuti napredak i utvrditi daljnje korake.

Potpisnici:

Austrija, Belgija (francuska zajednica), Belgija (flamanska zajednica), Bugarska, Češka Republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Island, Irska, Italija, Letonija, Litva, Luksembur, Malta, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka Republika, Slovenija, Španjolska, Švedska, Švicarska, Velika Britanija.